

POSTANOWIENIE

Dnia 5 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

w sprawie **D. M.**,
skazanego z art. 55 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu
narkomanii,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 5 czerwca 2025 r.,
wniosku skazanego
w przedmiocie wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego
na podstawie art. 41a k.p.k.

p o s t a n o w i ł
pozostawić wniosek bez rozpoznania.

[PŁ]

UZASADNIENIE

Skazany złożył wniosek o wyłączenie od orzekania w sprawie III KK 460/24 sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego. Argumentacja przytoczona we wniosku sprowadzała się do twierdzenia, że zachodzi podstawa do wyłączenia wyżej wymienionego sędziego od rozpoznania kasacji obrońcy skazanego ze względu na wadliwość procesu nominacji z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek należało uznać za niedopuszczalny, co skutkowało pozostawieniem go bez rozpoznania. Z treści art. 41 § 1 k.p.k. wynika, że sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie. Na podstawie art. 29 § 5 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. 2021, poz. 1904), wprowadzonego nowelizacją z 9 czerwca 2022 r. (Dz. U. poz. 1259) dalej uSN, ustawodawca dopuścił natomiast możliwość badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i postępowania po powołaniu - na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7 (strony postępowania w przedmiocie rozpoznania środka zaskarżenia), jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Przepis ten ustanawia szczególne postępowanie w zakresie badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności, którego zakres przedmiotowy jest węższy od przewidzianego w art. 41 § 1 k.p.k. Limitują go wskazane w przepisie kryteria, a więc między innymi te, o których mowa we wniosku - odnoszące się do okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego. Zgodzić się trzeba z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy między innymi w postanowieniach z dnia 14 października 2022 r., sygn. KRI 22/22 i z dnia 28 października 2022 r., sygn. II KK 375/22, że porównanie obu powyższych regulacji prowadzi do wniosku, iż art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym stanowi *lex specialis* względem art. 41 § 1 k.p.k. Po pierwsze dlatego, że jest przepisem o charakterze mieszanym, tj. ustrojowo-procesowym, mającym zastosowanie do sędziów Sądu Najwyższego, podczas gdy art. 41 § 1 k.p.k. ma charakter wyłącznie procesowy i odnosi się do wszystkich sędziów orzekających w postępowaniu

karnym, a zatem zarówno do sędziów Sądu Najwyższego, jak i sędziów sądów powszechnych. Po drugie dlatego, że mimo pewnego wspólnego zakresu przedmiotowego art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym (uSN) zakres mimo wszystko ogranicza. Choć obie regulacje służyć mają sądowej kontroli aspektu bezstronności sędziego, to art. 41 § 1 k.p.k. ma charakter ogólny, obejmując potencjalnie wszystkie możliwe okoliczności, podczas gdy podstawy zastosowania art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym zdefiniowane zostały za pomocą kryteriów wskazanych w przepisie. Po trzecie, w ujęciu temporalnym przepis art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym jest przepisem późniejszym względem art. 41 § 1 k.p.k., co pozwala twierdzić, że wprowadzenie go do porządku prawnego wywiera skutek derogujący art. 41 § 1 k.p.k. w tej części, w której przedmioty obu regulacji się pokrywają. Większa ilość procesowych wymogów, a tym samym gwarancji przewidzianych w art. 29 § 5 uSN, także wspiera ten kierunek interpretacji. Nadmienić również trzeba, że Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 4 marca 2020 r. sygn. akt P 22/19, uznał art. 41 § 1 w zw. z art. 42 § 1 k.p.k., stosowany odpowiednio na podstawie art. 741 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U.2019.84) za niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W odniesieniu do uchwały, na którą powołał się wnioskujący, Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się w wyroku z dnia 20 kwietnia 2020 r. (U 2/20) uznając ją za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.) i - w świetle art. 190 Konstytucji RP - uchwała ta od dnia opublikowania jest pozbawiona mocy prawnej oraz nie ma charakteru wiążącego.

Konsekwencją zaprezentowanej wykładni było stwierdzenie niedopuszczalności zastosowania art. 41 § 1 k.p.k. w sytuacji, w której z treści wniosku o wyłączenie sędziego wynika, że dotyczy okoliczności przewidzianych w art. 29 § 5 uSN, a tak właśnie jest w niniejszej sprawie. Jest to kwestia, co do której nie można uznać opcjonalnej dopuszczalności wniosku o wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. Zmierzałoby to bowiem do obejścia zawartego w art. 29 § 4 ustawy o Sądzie Najwyższym bezwzględnego zakazu, który nie dopuszcza możliwości podważenia orzeczenia wydanego z udziałem sędziego Sądu Najwyższego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności wyłącznie z powodu okoliczności towarzyszących powołaniu tego sędziego.

Z tych względów wniosek skazanego, jako niedopuszczalny, Sąd Najwyższy pozostawił bez rozpoznania.

[PŁ]

[a.ł]